

Kumla kommun

Verksamhetsplan 2022–2023

Solhaga förskola

 Vision

  Program

   Policy

    Regler

     Handlingsplan

      Riktlinjer

 Kommunfullmäktige

 Kommunstyrelsen

 Nämnd

Innehåll

Förutsättningar	3
Resultat	4
Sammanfattande analys	8
Planerade åtgärder	12

Förutsättningar

Solhaga förskola är en kommunal förskola som ligger i ett lugnt villaområde ca 700 m från centrum i Kumla och med plats för två avdelningar. Inför hösten 2021 genomgick Solhaga en omorganisation som innebär att förskolan blev en en-avdelningsförskola med barn i åldern 2-5 år som kommer att inrymmas i avdelningen Månens lokaler samt i lekhallarna. Bakgrunden till förskolan kom att dela fastighet med Hagaskolan beror på att skolan har behov av ytterligare lokaler. Utegården används dock bara av förskolebarnen. Som det ser ut idag kommer skolan att även läsåret 22/23 att inhysas i de lokaler som använts för avdelningen Solen.

Solhaga är en ljus och fräsch förskola med lärmiljöer, material och rutiner är anpassade efter barnens ålder, behov och intressen. Vår gård erbjuder en omväxlande utemiljö som ger möjlighet till varierande aktiviteter så som lek och utforskande. I vår närmiljö finns både skog och lekpark som vi ofta besöker och vi har nära till biblioteket.

Förskolans resursfördelningsmodell styr de ekonomiska förutsättningarna utifrån barnantal, barnens ålder, socioekonomiska aspekter, barn med annat modersmål. Detta styr antalet anställda. Det ställer förväntningar på att det finns hög grad av flexibilitet och samarbete för att möjliggöra god omsorg och utbildning. På förskolan arbetar både förskollärare och barnskötare. Det finns en utvecklingspedagog som tillsammans med rektor arbetar med organisatoriska frågor och driver pedagogisk utveckling på förskolan. Det finns även en digitalstödjare som har till uppdrag att stötta och inspirera kollegorna inom IKT. Pedagogerna får kontinuerlig handledning av stödteamet som består av specialpedagoger, pedagogisk handledare och kurator.

Vårt arbete styrs bland annat av skollagen, förskolans läroplan samt barnkonventionen och ska bidra till barnens livslånga lärande. Vi vill att alla ska känna sig trygga och trivas på vår förskola. Vi lägger därför stor vikt vid hur vi är mot varandra, att skapa goda relationer och att vi pedagoger ska vara positiva och närvarande förebilder.

Höstterminen 2022 kommer Solhaga på grund av omorganisationen inte att ta emot några nya barn. Barngruppen kommer vid terminsstarten bestå av 18 barn.

Resultat

Nedan redovisas en sammanställning av resultatet från arbetet med förvaltningens prioriterade områden som skett under läsåret 21/22 samt enkätresultat.

Jämställdhet

Det råder ett tillåtande klimat med lärmiljöer som kan utforskas och är öppna för att bli/definieras som vad som helst i lek och lärande. Barnen har bemötts som individer, uppmuntrats att göra egna val och uttrycka tankar samt erbjudits val, aktiviteter och material utifrån intresse och inte efter kön. Vidare har allt material, både könsneutrala och mer typiskt "flick-och pojksaker", erbjuds alla barn oavsett kön vilket medfört att alla barn leker allt material. Det material som ofta definieras som "pojk -eller flicksaker" har kombinerats för att motverka stereotypa traditionella roller och lekar. Pedagogerna har aktivt arbetat med att motverka traditionella könsroller genom att samtala och diskutera med barnen för att utmana deras tankar och föreställningar om roller och kön så att de ska se möjligheter och göra val utifrån intresse och inte efter kön. Det finns en acceptans hos barnen att alla ska få tycka, göra och vara som man vill oavsett kön.

Pedagogerna ser vikten av att vara goda förebilder och att hur de pratar och vad de uppmärksammar har betydelse för barns självkänsla och för vad barnen ser är möjligt och tillåtet. De noga med att lyfta fram personen och att denne mår gott som det viktiga och inte ytliga saker som exempelvis kläder.

Utifrån läs -och berättar projektet ser pedagogerna att barnen har fått större kunskap och förståelse för allas olikheter. Det medvetna arbetet kring olikheter och allas lika värde, där samtal och reflektion varit betydelsefulla verktyg, med barnen har bidragit till att de ser olikheter som något positivt och naturligt.

Som ett led i jämställdhetsarbetet har pedagogerna gjort observerat varandras bemötande i hallen. De har inte kunnat se att det gjorts några skillnader i hur pojkar respektive flickor har bemötts vid hallsituationer och fått hjälp med på -och avklädning. Barnen har bemötts som individer och fått hjälp, stöd och uppmuntring utifrån behov. I samlingar såg pedagogerna att huruvida det var flickorna eller pojkarna fick stort utrymme och tillsägelser berodde mer på situationen än kön. Ibland fick pojkarna flest tillsägelser och ibland flickorna.

Den samlade bedömningen av arbetet med fokusområdet jämställdhet är att samtliga åtgärder är genomförda.

Barns inflytande och studiero

Arbete med demokratiska värden innebär att se till att alla barn får använda sina olika sätt att kommunicera och göra sin åsikt hörd. Barnen har uppmuntrats att uttrycka sina åsikter, lyssna in varandra och givits möjlighet till delaktighet och inflytande över sin vardag. Pedagogerna varit tydliga och gett barnen förklaringar och motiveringar vilket medfört att de kan se att barnen har utvecklat sin förmåga att argumentera för sin sak. Barnen har även uppmuntrats till att göra egna val och att våga säga ifrån på ett bra sätt. Till grund för rutiner, planering och genomförande av lärmiljö, utbildning och undervisning ligger barnens behov och intresse. Genom att pedagogerna är närvarande, lyhörda och har observerat och intervjuat barnen har de haft möjlighet att påverka sin situation. Vid intervjuer fick var och en av barnen i lugn och ro svara på frågor om lärmiljön, trygghet och trivsel. Utifrån vad som framkom planerade pedagogerna lärmiljö, utbildning och undervisning. Pedagogernas arbetssätt och bemötande gällande inflytande och studiero har bidragit till att barnen uppvisar empati, trygghet och trivsel.

Då barnens intressen, tankar och idéer fångas upp och ligger till grund för aktiviteter och projekt ser pedagogerna att det skapar ett större intresse och engagemang hos barnen för den undervisning som erbjuds vilket visar sig genom att barnen är nyfikna, ställer frågor och kommer med egna förslag.

Pedagogerna har arbetat med att dela in barnen i smågrupper. Det har gett möjlighet att lyfta och uppmärksamma barn som i större sammanhang inte tar så stor plats. När barngruppen delas har det skapat en lugnare miljö och arbetsro hos barnen. I mindre grupper har barnen vågat mer och fler barn har kunnat komma till tals samt väntetiden att få göra/komma i gång med aktiviteter minskar. Det har även underlättat att anpassa aktiviteter till barnens behov och ålder.

Material finns tillgängligt och lättåtkomligt så barnen kan hämta själva. Av säkerhetsskäl finns inte allt material tillgängligt för de yngsta barnen. För att de ändå ska kunna ha inflytande är detta löst genom att det finns bilder på det materialet så barnet visa och peka på det vill ha. Barnen använder bilderna aktivt. Att kunna hämta själva eller visa på ser pedagogerna har stärkt barnens tilltro till sin egen förmåga och vilja att hjälpa varandra.

Den samlade bedömningen av arbetet med fokusområdet barns inflytande och studiero är att åtgärderna är uppnådda och att det finns ett välarbetat arbetssätt som möjliggör barninflytande samt skapar trygghet och trivsel hos barnen.

Undervisningens kvalitet

Utbildning och undervisning har skett både i planerade och i spontana situationer. Barnens intressen har tillvara tagits och utgjort grunden undervisningen och för de projekt som bedrivits. I projekten har pedagogerna medvetet inkluderat läroplansmålen och barnen har därmed givits möjlighet att bland annat utveckla sina matematiska-, språkliga-, naturvetenskapliga- och tekniska förmågor genom att forska, undersöka och samtala. Undervisning och miljö har förändrats och planerats utifrån det som framkommit vid avdelningsreflektion, observationer och utifrån barnens samtal, lekar och intressen. I undervisningen har barnen getts möjlighet att konstruera, utforska och skapa genom att använda olika material och tekniker, framför allt analoga. Digitala verktyg har erbjudits i mindre utsträckning. Genom att projekten utgått från det som fångade barnens intresse och nyfikenhet har barnens tankar påverkat projektens inriktning och forskningsfrågor, men det har även levandegjort projektet i vardagen utanför den planerade projektiden.

I både planerade och spontana situationer har pedagogerna medvetet bedrivit ett språkutvecklande arbete i syfte att stimulera barnens språk. Genom språkprojektet som handledes av specialpedagogerna har pedagogerna fått bredare kunskap för hur böcker kan introduceras och läsas med barnen. Genom att introducera böcker har barnen fått en större förståelse av bokens innehåll vilket lett till att de lättare kunnat ta till sig och förstå berättelsen samt kunnat resonera mer nyanserat kring den. Det medvetna sättet att arbeta med språk har bidragit till ett ökat ordförråd och intresse för ord, bokstäver, böcker och texter hos barnen. Barnen gör gärna egna rim och ramsor och hämtar självmant böcker som de tittar i själva eller ber om att få upplästa.

Pedagogisk dokumentation har gjorts tillsammans med barnen vid både planerade aktiviteter, i projektet och vid spontant uppkomna lärsituationer. Pedagogerna är väl insatta i läroplanen och har i dokumentationer medvetet kopplat aktiviteter och barnens lärande till läroplanen. Dokumentationer över gemensamma aktiviteter och projektet har bland annat funnits tillgängligt på väggar på avdelningen och i kapprum så både barn och vårdnadshavare kunnat ta del av dem.

På reflektionstiden har reflektionsprotokoll och lotusdiagram använts dock har det under detta läsår varit svårt att få ut reflektionstiden i den utsträckning som pedagogerna önskat och inlägg på InfoMentor har gjorts i mån av tid på grund av personalfrånvaro.

Den samlade bedömningen av arbetet med fokusområdet undervisningens kvalitet är att åtgärderna delvis är uppnådda, arbetet är till stora delar på gång.

Kvalitetsenkät

I enkäten till pedagogerna utskickad vårterminen 2022 gällande förskolans kvalitet har de bedömt att förskolan:

- lyckas mycket bra med att skapa en verksamhet där barnen har roligt och trivs.
- i stor utsträckning lyckas skapa en miljö som ger barnen studiero och att barnen ges möjlighet till delaktighet och inflytande i sin vardag.
- håller en god kvalitet på undervisningen och men att arbetet med digitalisering i undervisningen kan utvecklas.
- bedriver en bra undervisning i det svenska språket men i låg utsträckning arbetar med andra modersmål.
- i mycket hög utsträckning lyckas med att ge pojkar och flickor samma utrymme och motverka stereotyper föreställningar om kön.
- bedriver ett väl fungerande arbete med att förmedla människors lika värde och tolerans för olikheter.
- att diskussioner förs bland personalen om vad som är kränkande behandling i förskola men att det ändå finns en liten tveksamhet huruvida samsyn råder fullt ut.

Föräldraenkät

Under vårterminen skickades en föräldraenkät till vårdnadshavare med barn födda 2017 och 2019 där de fick svara på frågor kring deras syn, nöjdhet och upplevelse av förskolan. Det vi kan utläsa av svaren är att vårdnadshavarna:

- känner sig trygga när barnen är på förskolan och upplever även att barnen är trygga samt att de trivs på förskolan.
- anser att förskolan i till stora delar stödjer deras barns språkutveckling inom det svenska språket och att förskolan utvecklar barnens förmåga att samspela med andra barn.
- är nöjda med förskolans verksamhet och att de i stor utsträckning tar del av information på InfoMentor.

På följande frågor finns en spridning/blandning i hur man svarat, alltifrån att man *instämt helt/stora delar* till *delvis*, *instämt inte alls* och *vet ej*. Detta gäller frågor huruvida vårdnadshavarna har:

- blivit erbjudna utvecklingssamtal i förskolan där samtal om barnets utveckling, trivsel och lärande har varit i fokus och fått bra återkoppling om sitt barns vardag.
- upplevt de haft möjlighet till delaktighet och inflytande över verksamheten samt upplevelsen av att personalen tillvara tar barns intressen och tankar.

- fått information om förskolans trygghetsarbete.
- upplever att pojkar och flickor ges samma möjlighet på förskolan.

Sammanfattande analys

Fokusområden

Den sammanlagda bedömningen av resultatet visar på ett gott resultat. De allra flesta åtgärder som vi förutsatt oss att arbeta med är helt genomförda och några är bedöms vara uppnådda till stora delar då arbetet med dessa ses som en ständig pågående process.

En bidragande och betydelsefull faktor till det goda resultatet är närvarande och lyhörda pedagoger väl förtrogna med läroplanen vilket medfört att förskolans organisation, rutiner samt planerade och spontana aktiviteter har utgått från barnens behov och intressen och skapat ramar för förskolans utbildning och undervisning.

Det råder ett gott och tillåtande klimat mellan barnen. Pedagogerna har aktivt arbetat med att organisera utbildningen vilket bidragit till att barnen leker och lär tillsammans, provar och utvecklar sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende könstillhörighet. Genom att observera har pedagogerna fått information och bekräftelse och kunna gå från att *tro* till att *veta*.

Även om resultatet visar på att åtgärderna för fokusområdet jämställdhet är genomförda och att både kvalitetsenkäten och föräldraenkätens svar visar på att pojkar och flickor ges samma möjligheter finns det mer att arbeta vidare med. Detta då genusnormer byggs upp av många små detaljer som språk, förväntningar och agerande och de faller sig så självklara att de kan vara svåra att få syn på och de sipprar in i så många av delar av vardagen på förskolan. Där till är ingen neutral utan alla är en aktör med egna erfarenheter som färgar dennes förståelse och handlande vilket påverkar verksamheten. Det är därför viktigt att pedagogerna fortsätter att arbeta för ökad sin medvetenhet och kunskap om genusnormer och normkreativitet och vågar ifrågasätta och ompröva sitt eget handlande i syfte att motverka könsmonster som begränsar barnens val, lärande och utveckling. För att göra detta är ett utvecklingsområde därför att vidareutveckla arbetet med observationer med jämställdhet i fokus och fortsätta att planera undervisning och utbildning och göra medvetna val utifrån jämställdhet och normkritiskt förhållningssätt.

Samtal, diskussion och reflektion tillsammans med barnen har varit viktiga verktyg i att möjliggöra för barnen att utveckla sina sociala förmågor, förståelse och respekt

för varandra. Pedagogerna har varit tydliga och trygga förebilder samt haft en samsyn i förhållningssätt och bemötande. Genom att vara lyhörda för barnens tankar, behov och intressen har de givits möjlighet till inflytande över sin vardag och den undervisning de erbjudits. Pedagogerna reflekterat över när de sagt *ja* eller *nej* till barnen och gett dem motivering till svaret vilket medverkat till en ökad medvetenhet hos pedagogerna som bidragit till tydlighet och inflytande för barnen.

Lärmiljön har förändrats och utvecklats utefter barnens intressen och behov liksom utbud av material som i möjligaste mån material funnits tillgängligt och lättåtkomligt för barnen. Barnen blir självständiga i sitt lekande och lärande då de kan hämta sitt material själva.

Att introducera material och att inte erbjuda allt på en gång ser pedagogerna hjälper barnen att få överblick, göra val och skapar lek-och skaparro. När barnen kan "läsa av" lärmiljön och vad den erbjuder och se en struktur bidrar även det till inflytande, studiero och ansvarstagande samt lust att lära och utforska.

Att dela in barnen i mindre grupper, både vid projektarbete och andra aktiviteter, ser pedagogerna skapar arbetsro, trygghet, trivsel och ger möjlighet till inflytande. Genom att arbeta i smågrupper skapas dessutom tillfälle att lyfta och uppmuntra barn som är lite försiktiga och tystlåtna att våga ta plats och göra sig hörda. Att barnen är trygga och trivs på förskolan upplever även vårdnadshavarna enligt föräldraenkätens resultat.

I vårt resultat ser vi att det är viktigt att både tillvara ta situationer för lärande som uppstår spontant i vardagen och att erbjuda barnen planerade undervisningstillfällen. Genom att arbeta i projekt kan pedagogerna se att flesta av läroplanens mål kommit att ingå och barnens intressen har fångats upp samt bidragit till projektetens utveckling. Detta arbetssätt har resulterat i att barnen varit intresserade, engagerade och utvecklat sin kunskap och förståelse. Barnen har fått möjlighet att ställa hypoteser, diskutera och lyssna på varandra i projekten. Pedagogerna ser genom att arbeta projektinriktat skapas tillfällen för forskning, samtal, kreativitet och samspel och avser därför att fortsätta med detta arbetssätt tillsammans med barnen. Det är tydligt att det måste vara barnen och deras nyfikenhet och vilja att få veta mer som är drivkraften för att projekt ska bli levande.

Att barnen inte i någon större utsträckning har fått utforska och skapa med digitala tekniker och verktyg beror på pedagogernas vana och kompetens att använda dessa. Brist på digital förtrogenhet har gjort att pedagogerna känner att de skulle behövt mer tid att planera arbete med digitala verktyg och för att utveckla sin digitala kompetens, dock har det varit svårt på grund av personalfrånvaro att få till sådan tid.

Ett av de viktigaste skälen till att dokumentera är, enligt författaren Edlund (2019), för att få förståelse för barns egna lärstrategier, hur de lär och vad de vill lära om, så att förskolan kan anpassa innehållet i undervisningen till det. Det är därför av stor betydelse att ställa frågor som gäller vilket undervisningsinnehåll och vilka undervisningssätt som barn möter i sin förskola, varför de möter just dessa och hur det bidrar till meningsskapande, utveckling och lärande hos barnen. I resultatet framkommer att alla barn har dokumentation som visar på lärande och att reflektionsprotokoll har använts för att följa upp och utveckla verksamheten.

Det är betydelsefullt för kvalitetsarbetet att det finns bra rutiner kring dokumentation, reflektion och uppföljning liksom att pedagogerna haft samsyn i att det är viktigt att prioritera att få ut reflektionstid. Men trots rutiner och samsyn har det varit svårt att få ut reflektionstid och att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete under detta läsår på grund av orsaker som hänger samman med bland annat personalfrånvaro.

Enkäter

Kvalitetsenkät

Trots att pedagogerna under läsåret stött på många utmaningar och tuffa situationer på grund av pandemin går det att ändå utläsa ett positivt resultat i kvalitetsenkäten. Detta kan förklaras med pedagogernas engagemang, förmåga att tänka positivt och se lösningar. De är väl insatta i läroplanen och har stor förståelse för uppdraget. Ett utvecklingsområde framkom dock i enkäten. Svaren visar på att även om det förs diskussioner bland pedagogerna så ändå finns en osäkerhet gällande om det finns en samsyn kring vad som menas med kränkande behandling. Former för skapa samsyn och gemensam förståelse kring kränkande behandling är därför något som måste ses över. Både utvärdering, kvalitetsenkät och föräldraenkäten visar på att förskolan bedriver ett gott arbete gällande bl.a. språkutveckling och trygghetsarbete. Överlag utifrån våra resultat ser vi att det är betydelsefullt att det finns tid för mötas för att tillsammans diskutera och reflektera för att nå samsyn och för att utbyta tankar och erfarenheter.

Föräldraenkät

Pedagogerna har genom sitt förhållningssätt, bemötande och servicenivå skapat en verksamhet med hög kvalitet som vårdnadshavare är mycket nöjda med. I föräldraenkäten går det att utläsa ett gott resultat vilket hänger samman med

pedagogernas förmåga att skapa en verksamhet där barnen trivs och har roligt och där både barn och föräldrar känner sig välkomna och lyssnade på. Genom sitt kunnande, bemötande och erfarenhet har de skapat en god utbildning och undervisning för barnen vilket de har förmedlat och delgett vårdnadshavarna bland annat genom att aktivt med att posta inlägg och information på Infomentors tidslinje. Detta har bidragit till en bra relation och samarbete med vårdnadshavarna samt att de och deras barn trivs och är trygga på förskolan.

Det låga resultatet gällande om de har blivit erbjudna utvecklingssamtal beror till stor del att föräldraenkäten skickades ut och besvarades innan alla utvecklingssamtal hunnits genomföras. En möjlig förklaring till vårdnadshavarnas upplevelse av att de fått bra återkoppling kring sitt barns vardag är troligen låg är att restriktioner på grund av pandemin har minskat tiden/möjligheten att samtala vid exempelvis hämtning och lämning samt att få fysiska möten kunnat genomföras. De har heller under stor del av läsåret inte fått vistas inne på avdelningarna.

Planerade åtgärder

Mål och åtgärder för läsåret 2022/2023

Jämställdhet

- Pedagogerna planerar och genomför undervisning och utbildning utifrån ett normkritiskt förhållningssätt.
- Pedagogerna planerar och gör medvetna val gällande undervisning, aktiviteter, lärmiljö, material och litteratur ur ett jämställdhetsperspektiv.

Barninflytande och studiero

- Pedagogerna ska verka för att skapa en god, trygg och tillgänglig miljö för omsorg, lek, utveckling och lärande.
- Pedagogerna ska ge barnen förutsättningar att göra sin röst hörd och ge dem möjlighet till att påverka sin situation, utformningen av miljö, utbildning och undervisning.

Undervisningens kvalitet

- Pedagogerna arbetar aktivt med språkutvecklande arbetssätt genom att ta tillvara och utveckla barnens förmåga att kommunicera på olika sätt i både spontan och planerad undervisning.
- Undervisningen ska ge barnen möjlighet att konstruera, utforska och skapa genom att använda olika material och tekniker, såväl digitala som analoga.
- Förskolan ska ha ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete där arbetslaget kontinuerligt följer upp, dokumenterar och analyserar undervisningens kvalitet samt varje barns utveckling och lärande.